

## ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

**στην πρόταση νόμου: «Επιβολή αναλογικού Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης στα πλεονάζοντα έσοδα από τόκους και προμήθειες των Τραπεζών σε αναλογία με τη συνεισφορά τους στην πραγματική οικονομία»**

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

## Άρθρο 1

Το 2022 και το 2023 τα κέρδη των πιστωτικών ιδρυμάτων έχουν υπερβεί τα 7 δις ευρώ. Το 2024 αναμένεται να υπερβούν τα 4,5 δις ευρώ.

Την τελευταία τριετία τα καθαρά έσοδα των τραπεζών από τόκους έχουν αυξηθεί κατά 2,7δς (52%), ενώ τα καθαρά έσοδα από προμήθειες κατά 229 εκατομμύρια ευρώ (15%). Το τρέχον έτος αναμένεται νέα αύξηση κατά 10% και 15% αντίστοιχα.

Το 2023 σημειώθηκε καθίζηση στην καθαρή χορήγηση νέων δανείων. Στο τρέχον έτος τα καθαρά χορηγούμενα δάνεια απέχουν κατά πολύ από το 2022. Κορυφαίοι αρμόδιοι φορείς θέτουν επισταμένα την ανάγκη της σταθερής πιστωτικής επέκτασης για την αιμοδότηση της πραγματικής οικονομίας προκειμένου να επιτευχθούν μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης, καθώς η χώρα μας είναι εικοστή πρώτη (21η) στις χώρες της Ευρώπης στην ανάπτυξη της τελευταίας τετραετίας.

Τα παραπάνω στοιχεία τελούν σε ευθεία σύνδεση με τη μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των δανειοληπτών, καθώς αυξάνουν ευθύγραμμα τους τόκους των δόσεων των δανείων τους. Παρόμοια επίδραση έχουν στη ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν υπέρογκα έξοδα από τόκους, εντελώς δυσανάλογα με τις αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωζώνης. Για τα νοικοκυριά δεν υφίστανται ευνοϊκές ρυθμίσεις που προβλέπονται σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης, ενώ καλούνται να ανταπεξέλθουν σε δαπάνες πολύ υψηλότερων τόκων με τα ανώτερα επιτόκια στεγαστικών, ανοικτών και καταναλωτικών δανείων στην Ευρώπη. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εντός και εκτός τραπεζικού συστήματος, σύμφωνα με την τελευταία Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος, ανήλθαν στα 81,5 δις ευρώ χωρίς να υπολογίζονται οι απαιτητοί από οφειλέτες μη λογιστικοποιημένοι τόκοι (εξωλογιστικοί τόκοι - πανωτόκια) ύψους 28 δις ευρώ.

Την ίδια στιγμή, όπως καταγράφεται και στην Έκθεση SAFE της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και πλειστάκις έχει δημοσιοποιηθεί από αρμόδιους εγχώριους φορείς, μόλις το 5% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δανειοδοτείται, ενώ η συντριπτική πλειονότητα αυτών παραμένει αποκλεισμένη από τα πιστοληπτικά κριτήρια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ο δε λόγος δανείων προς καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων παραμένει μακράν ο χαμηλότερος της Ευρωζώνης (58% έναντι 94%).

Από τα παραπάνω δεδομένα είναι αδήριτη η ανάγκη επιβολής αναλογικής επιβάρυνσης των τραπεζών σε σχέση με τη συνεισφορά τους στη χρηματοδότηση της οικονομίας, η οποία κατατείνει στην επιστροφή μεγαλύτερων ποσών στη κοινωνία λόγω των υπερεσόδων από τόκους και από προμήθειες, κατά το πρότυπο της Ισπανίας.

Δυνάμει των ανωτέρω επιβάλλεται με την παρούσα πρόταση Νόμου αναλογικό Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης στα έσοδα από τόκους και προμήθειες των Τραπεζών σε αναλογία με τη συνεισφορά τους στην πραγματική οικονομία.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η επιβολή τέλους για τα επόμενα τρία χρόνια, με συντελεστές από 1% έως 7% ως εξής:

- Ετήσιο τέλος 1% στα καθαρά έσοδα από τόκους και προμήθειες των τραπεζών (NII & NFI), στην περίπτωση που η πιστωτική τους επέκταση (δηλαδή η «καθαρή» χορήγηση νέων δανείων) έχει διπλάσιο ρυθμό αύξησης σε σχέση με την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση της προηγούμενης τριετίας.
- Ετήσιο τέλος 4% στα καθαρά έσοδα από τόκους και προμήθειες των τραπεζών, στην περίπτωση που η πιστωτική τους επέκταση είναι ίση με την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση της προηγούμενης τριετίας.
- Ετήσιο τέλος 7% στα καθαρά έσοδα από τόκους και προμήθειες των τραπεζών, στην περίπτωση που έχουν αρνητική πιστωτική επέκταση, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση της προηγούμενης τριετίας.

Βάσει αυτής της πρότασης θα επιβαρυνθούν περισσότερο εκείνες οι τράπεζες που δεν δανείζουν και χρεώνουν με υπερβολικούς τόκους τους δανειολήπτες και υπέρογκες προμήθειες τους συναλλασσόμενους. Αντιθέτως, σε περίπτωση συμμόρφωσης των τραπεζών στις ανάγκες της πραγματικής οικονομίας (νοικοκυριών, ελεύθερων επαγγελματιών, αυτό απασχολούμενων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων), η φορολογική τους επιβάρυνση θα είναι πολύ μικρότερη.

Αθήνα, 5 Δεκεμβρίου 2024

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Αλέξανδρος Αυλωνίτης

Κυριακή Μάλαμα

Γιώτα Πούλου

Θεοδώρα Τζάκρη

Ραλλία Χρηστίδου

***Επιβολή αναλογικού Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης στα πλεονάζοντα έσοδα από τόκους και προμήθειες των Τραπεζών σε αναλογία με τη συνεισφορά τους στην πραγματική οικονομία***

**Άρθρο 1**

Επιβολή αναλογικού Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης στα πλεονάζοντα έσοδα από τόκους και προμήθειες των Τραπεζών σε αναλογία με τη συνεισφορά τους στην πραγματική οικονομία

1. Θεσπίζεται Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης (Τ.Σ.Α.) για τα φορολογικά έτη 2024, 2025 και 2026.

2. Υπόχρεοι για την καταβολή της συνεισφοράς της παρ. 1 είναι τα πιστωτικά ιδρύματα όπως ορίζονται στο Άρθρο 3 παρ.1 του Νόμου 4261/2014, επί των εσόδων από τόκους και προμήθειες από τη δραστηριοποίηση εκάστου σε σύγκριση με τη μέση πιστωτική επέκταση των προηγούμενων τριών ετών.

3. Το Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης (Τ.Σ.Α.) έχει προσωρινό και έκτακτο χαρακτήρα και επιβάλλεται επί των εσόδων κατά τα φορολογικά έτη 2024, 2025 και 2026 των υπόχρεων της παρ. 1, όπως αυτά προσδιορίζονται στην παρ. 4.

4. Το μέτρο της πιστωτικής επέκτασης των πιστωτικών ιδρυμάτων για την επιβολή του Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης, προκύπτει από το άθροισμα 12 μηνών του μηνιαίου Γενικού Συνόλου των Καθαρών Ροών Χρηματοδότησης κατοίκων εσωτερικού πλην ΝΧΙ από τα εγχώρια ΝΧΙ εκτός της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως δημοσιεύεται και ενημερώνεται σε τακτική βάση από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ο μέσος όρος των τελευταίων τριών ετών προκύπτει από το άθροισμα τριών δωδεκάμηνων αθροισμάτων που αντιστοιχούν στα τρία προηγούμενα έτη του φορολογικού έτους που επιβάλλεται το Τ. Σ. Α, διαιρούμενο δια του τρία (3).

5. Τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII) και τα καθαρά έσοδα από προμήθειες (NFI) προκύπτουν από τα ετήσια αποτελέσματα χρήσης των υπόχρεων της παρ.2.

6. Οι εφαρμοστέοι συντελεστές ορίζονται σε επτά τοις εκατό (7%), τέσσερα τοις εκατό (4%) και ένα τοις εκατό (1%) και επιβάλλονται ως εξής:

α) Ετήσιος Συντελεστής Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης ένα τοις εκατό (1%) επί του αθροίσματος των καθαρών εσόδων από τόκους και από προμήθειες σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα της παρ. 2, το οποίο κατά το φορολογικό έτος της επιβολής του Τ.Σ.Α θα σημειώσει πιστωτική επέκταση, βάσει της μεθοδολογίας της παρ. 4 εξειδικευμένης στα μέτρα ενός εκάστου πιστωτικού ιδρύματος, διπλάσια της αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση που εμφανίζει το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα κατά την προηγούμενη τριετία.

β) Ετήσιος Συντελεστής Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης τέσσερα τοις εκατό (4%) επί του αθροίσματος των καθαρών εσόδων από τόκους και από προμήθειες σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα της παρ. 2, τον οποίο κατά το φορολογικό έτος της επιβολής του Τ.Σ.Α θα σημειώσει πιστωτική επέκταση, βάσει της μεθοδολογίας της παρ. 4 εξειδικευμένης στα μέτρα ενός εκάστου πιστωτικού ιδρύματος, ίση με την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση που εμφανίζει το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα κατά την προηγούμενη τριετία.

γ) Ετήσιος Συντελεστής Τέλους Συνεισφοράς Αλληλεγγύης επτά τοις εκατό (7%) επί του αθροίσματος των καθαρών εσόδων από τόκους και από προμήθειες σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα της παρ. 2, το οποίο κατά το φορολογικό έτος της επιβολής του Τ.Σ.Α θα σημειώσει αρνητική πιστωτική επέκταση ή πιστωτική συρρίκνωση, βάσει της μεθοδολογίας της παρ. 4 εξειδικευμένης στα μέτρα ενός εκάστου πιστωτικού ιδρύματος, παρά την αύξηση του ΑΕΠ, συγκρινόμενη με τη μέση συνολική πιστωτική επέκταση που εμφανίζει το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα

δ) Σε περίπτωση μείωσης του ετήσιου Ακαθάριστου Προϊόντος (Α.Ε.Π) οι τρεις παραπάνω συντελεστές αντιστρέφονται κατά τα εξής:

Ο μεγαλύτερος συντελεστής (7%) επιβάλλεται σε περίπτωση διπλάσιας μείωσης της πιστωτικής επέκτασης με την ανωτέρω μεθοδολογία, συγκρινόμενη με τη μείωση του Α.Ε.Π.

Ο μέσος συντελεστής (4%) επιβάλλεται σε περίπτωση ίσης μείωσης της πιστωτικής επέκτασης με την ανωτέρω μεθοδολογία, συγκρινόμενη με τη μείωση του Α.Ε.Π.

Ο κατώτερος συντελεστής (1%) επιβάλλεται σε περίπτωση θετικής πιστωτικής επέκτασης με την ανωτέρω μεθοδολογία.

Με τον όρο πραγματικό ΑΕΠ εννοείται το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν με Εποχικά διορθωμένα στοιχεία σε όρους αλυσωτών δεικτών όγκου, με έτος αναφοράς το 2015, όπως προκύπτει από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

7. Κατ εφαρμογή των παρ. 4 έως και 6 το Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης (Τ.Σ.Α) υπολογίζεται ως εξής:

$T.S.A. = [Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες φορολογικού έτους + Καθαρά Έσοδα από Τόκους φορολογικού έτους] \times \text{τον συντελεστή που προκύπτει με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 6.}$

8. Για την επιβολή της συνεισφοράς, ο υπόχρεος της παρ. 2 υποβάλλει ηλεκτρονικά δήλωση στη Φορολογική Διοίκηση έως την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα Ιουνίου 2024. Το Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης καταβάλλεται κατ' ανάλογη εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 77 του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Η προθεσμία και η άσκηση προσφυγής κατά του προσδιορισμού της συνεισφοράς δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. Η φορολογική διοίκηση λαμβάνει τα στοιχεία των παραγράφων 4 και 6 από την τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρωτικά και ανά υπόχρεο της παρ.2 ένα μήνα πριν την προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

9. Τα έσοδα από το ετήσιο Τέλος Συνεισφοράς Αλληλεγγύης εισπράττονται ως δημόσια έσοδα που χρησιμοποιούνται για να καλυφθούν δαπάνες στήριξης των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της μείωσης του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος από υπερβάλλοντες τόκους και υπερβάλλουσες προμήθειες και της κρίσης ρευστότητας των αποκλεισμένων από τις χορηγήσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

10. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών επιλαμβάνονται του νεότερου ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων των υπόχρεων και της πιστωτικής επέκτασης στην πολιτική αυτών για την ενδεχόμενη ανάγκη νέας θέσπισης ανάλογου έκτακτου μέτρου, σε περίπτωση τεκμηριωμένης μετακύλισης βαρών από τους υπόχρεους της παρ. 2 στους καταναλωτές με την έννοια του 2251/1994 (Δίκαιο του Καταναλωτή).

Αθήνα, 5 Δεκεμβρίου 2024

Οι Προτείνοντες βουλευτές

Αλέξανδρος Αυλωνίτης

Κυριακή Μάλαμα

Γιώτα Πούλου

Θεοδώρα Τζάκη

Ραλλία Χρηστίδου